

16.07.2019

ГЖ-179/19

ВО ИМЕТО НА ГРАЃАНИТЕ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

АПЕЛАЦИОНИОТ СУД ВО ШТИП во совет составен од судиите: Наке Георгиев - Претседател, Кирче Донеv и Софија Манева - Членови, со записничар Валентина Балванлиева, решавајќи по тужбата на тужителот Владислав Михаилович Втулкин од Москва-Руска Федерација, против тужените Винарска Визба „ИМАКО ВИНО“ ДООЕЛ од Штип и Трговско друштво за трговија, производство и услуги „Имако“ ДОО увоз-извоз Штип, за долг, вредност 1.915.458 евра, а по жалбата на тужените, против пресудата на Основен суд Штип П4.78/15 од 18.01.2016 година, на седницата одржана на ден 09.07.2019 година, ја донесе следната:

ПРЕСУДА

Жалбата изјавена од тужените Винарска Визба „ИМАКО ВИНО“ ДООЕЛ од Штип и Трговско друштво за трговија, производство и услуги „Имако“ ДОО увоз-извоз Штип, преку полномошникот Гоце Цоневски, адвокат од Скопје, - СЕ УВАЖУВА.

Пресудата на Основен суд Штип П4.78/15 од 18.01.2016 година, - СЕ ПРЕИНАЧУВА и одлучува:

Тужбеното барање на тужителот Владислав Михаилович Втулкин од Москва-Руска Федерација да се задолжат тужените Винарска Визба „ИМАКО ВИНО“ ДООЕЛ од Штип и Трговско друштво за трговија, производство и услуги „Имако“ ДОО увоз-извоз Штип на тужителот да му ја надоместат штетата во износ од 1.915.458 евра со домицилна камата според среден курс на Централно европска банка на денот на исплатата сметано од 27.07.2005 година до 31.01.2010 година а од 01.02.2010 година до денот на исплатата казнена камата во висина на едномесечната стапка на Еурибор за евра, што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодие то што му претходело на тековното полугоди, зголемено за осум проценти поени, како и да му ги надоместат трошоците на постапката во износ од 268.080,00 ден., сето тоа во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата, - СЕ ОДБИВА КАКО НЕОСНОВНО.

СЕ ЗАДОЛЖУВА тужителот да им плати на тужените на име трошоци на постапката вкупен износ од 167.836,00 денари во рок од 8 дена по приемот на пресудата, а за разликата до бараните 218.167,00 денари барањето на тужените -СЕ ОДБИВА.

ГЖ-179/19
СЕ ЗАДОЛЖУВА тужителот на име дополнителни трошоци за жалба на тужените да им плати износ од 85.274,0 денари во рок од осум дена по приемот на одлуката а за разликата до барањите 106.769,00 денари барањето на тужените -СЕ ОДБИВА

Образложение

Основен суд Штип, со пресуда П4.78/15 од 18.01.2016 година, тужбеното барање на тужителот, го усвоил.

Ги задолжил тужените на тужителот да му ја надоместат штетата во износ од 1.915.458 евра со домицилна камата според среден курс на Централно европска банка на денот на исплатата сметано од 27.07.2005 година до 31.01.2010 година од 01.02.2010 година до денот на исплатата казнена камата во висина на едномесечната степка на Еурибор за евра, како и да му ги надоместат трошоците на постапката во износ од 268.080,00 ден., сето тоа во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата.

Барањето на тужителот за трошоци во постапката и тоа за разлика од досудените 268.080,00 денари до барањите 492.120,00 ден., го одбил.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужените, кои во благовремен рок поднел жалба поради суштествена повреда на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлагаат жалбата да се уважи, пресудата преиначи на начин што ќе го одбие тужбеното барање на тужителот во целост како неосновано и ќе го задолжи да им ги надомети на тужените трошоците на постапката според доставениот трошковник, зголемени за награда на состав на жалба и судска такса за жалба.

Тужителот преку полномошникот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на жалителот. Предлага жалбата да се одбие како неоснована, а пресудата потврди. Бара трошоци за одговор на жалба.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалба, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на тужените за тоа дека првостепениот суд при донесувањето на обжалената пресуда погрешно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го усвоил одбивајќи го притоа приговорот на застареност на побарувањето од тужените.

Имено, тужителот во тужбата тврди дека тој лично имал вложување кај тужените во машини и опрема за производство на вино во износ од 1.646,794 евра, 2.500 евра во основачки влог и платени аванси

за извоз на вино за кои не наведува колкав е износот, но тврди дека сите вложувања се во износ од 1.915.458 евра. За доказ на ова тврдење се повикува на извештај за констатирана состојба од економско правно биро компанија НМ -Скопје од месец септември 2013 година.

Првостепениот суд одлучувајќи по вака поставената тужба прифатил дека тужителот со Ристо Љуботенски од Штип на ден 13.11.2004 година склучиле договор за деловно техничка и финансиска соработка, истиот го завериле кај нотар Ленче Каранфиловска од Штип под УЗП.бр. 5958/4 од 13.11.2004 година. Прифатил дека по склучувањето на договорот биле извршени промени во Централниот регистар за сега тужените без согласност од тужителот кој што бил содружник, и дека согласно чл.5. од наведениот договор странките се договориле добивката од вложените средства да биде еднаква за двете страни. Понатаму прифатил дека тужителот не добивал извештај за работата на фирмите во кои што станал содружник ниту пак му била исплатена добивка. Прифатил дека тужителот од негово лично име кај тужените инвестирал вкупно 1.915.458 евра од кои 2.475 евра основачки влог 1.644.794 евра платени аванси за вино односно прифатил дека тужителот има вкупно вложувања кај тужените 1.915.458 евра. Исто така првостепениот суд прифатил дека по склучувањето на договорот во 2004 година помеѓу странките имало согласност со делба на профитот да започнат после 3 до 4 години кога производството ќе закрепне и фирмата да стане профитабилна.

Од извештајот за констатирана состојба од економско правно биро компанија НМ -Скопје од месец септември 2013 година се гледа дека последните плаќања, доколку такви имало тужителот ги извршил во месец август 2007 година.

Во една ваква ситуација првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога не го прифатил приговорот за застареност на побарувањето на тужителот.

Имено, тужените во текот на постапката покрај другите наводи за неоснованоста на тужбеното барање на тужителот истакнале и приговор на застареност на побарувањето.

Првостепениот суд овој приговор го одбил како неоснован наведувајќи при тоа дека во месец април 2008 година тужителот се заинтересирал за своите побарувања, односно неизвршување на обврските на тужените кон него, па се обратил во адвокатска канцеларија во Скопје, како и поради тоа што на 26.04.2013 година тужителот поднел кривична пријава против тужениот за правната работа за која што се води овој спор помеѓу странките. Со тоа првостепениот суд смета дека настапил прекин на застареноста и поради тоа приговорот на тужените го одбил како неоснован.

Согласно чл. 360 од ЗОО, побарувањата застаруваат за пет години, ако со закон не е определен некој друг рок на застареност.

Согласно чл. 365 ст.1. од истиот Закон, побарувањето на надомест на причинета штета, застарува за три години откако штетеникот дознал за штета и за лицето кое ја сторило штетата, а согласно ст.2. од истиот член во секој случај ова побарување застарува за пет години од кога настанала штетата.

Согласно чл. 377 од ЗОО, застарувањето се прекинува со подигање тужба и со секое друго доверителово дејствије преземено

против должник пред суд или пред друг надлежен орган, заради утврдување, обезбедување или остварување на побарувањето.

Во конкретниот случај погрешен е заклучокот на првостепениот суд за тоа дека до прекин на застареноста дошло во месец април 2008 година кога тужителот се обратил кај адвокат за да се информира за своите побарувања.

Последните вложувања на тужителот согласно извештајот од економско правно биро компанија НМ Скопје се извршени во месец август 2007 година.

Тужбата за надомест на штета или за долг како што подоцна полномошникот на тужителот наведува во одговорот на жалбата е поднесена на ден 12.10.2013 година. Што значи од денот на последната уплата, до колку таква има во корист на тужените според тврдењето на тужителот, до денот на поднесувањето на тужбата поминал рок подолг од пет години кој што рок е предвиден во членот 360 од ЗОО, и во чл. 365 ст.2. од истиот закон.

Затоа овој суд жалбата на тужените ја усвои, обжалената пресуда ја преправи а тужбеното барање на тужителот го одби како неосновано, поради тоа што настапила застареност на побарувањето на тужителот.

При одлучувањето овој суд ги имаше во предвид наводите во тужбата за тоа дека се работи за штета и наводите дадени во текот на постапката за тоа дека судот не е врзан за правниот основ но најде дека во секој случај настапила застареност бидејќи од денот на последната уплата до денот на поднесувањето на тужбата поминал период подолг од 5 години.

Интересирањето на тужителот кај адвокат за неговите права од договорот склучен со Ристо Љуботенски не ја прекинуваат застареноста бидејќи согласно чл. 377 од ЗОО, застарувањето се прекинува само со подигање тужба и со доверителово дејствије преземено против должник пред суд или пред друг надлежен орган заради утврдување, обезбедување или остварување на побарувањето.

При одлучувањето по жалбата изјавена од тужениот, овој суд го имаше во предвид правното прашање по однос на основот на тужбеното барање, дали станува збор за побарување за надомест на штета или пак побарување кое произлегува од заснован содржнички однос.

Судот застава на становиште дека се работи за тужба за надомест на штета а не за побарување кое произлегува од заснован содржнички однос.

До ваков заклучок судот доага од содржината на самата тужба во која што е ставен основ надомест на штета како и од понатамошниот тек на постапката од кој што се гледа дека тужителот за цело време се повикува на Договорот за деловна техничка и финансиска соработка, склучен помеѓу тужителот и Ристе Љуботенски. На записникот одржан на 2011.2014 година, полномошникот на тужителот самиот потенцирал дека тужените со повикување на одредби од ЗТД се обидуваат да го доведат судот во заблуда и целата постапка да се однесе во друг правец и потенцира дека станува збор за штета која му е нанесена на тужителот поради тоа што не е исполнет односно тужените не го испочитувале Договорот за деловно техничка соработка и дека со неспроведување на тој Договор на тужителот му е причинета штета.

Договорот за деловно техничка и финансиска соработка е склучен помеѓу тужителот и Ристе Љуботенски, сега тужените не се страни во тој Договор. Тужителот бара надомест на штета од правни лица кои што не се страни во Договорот за деловно техничка и финансиска соработка, склучен помеѓу физички лица.

Ова значи дека тужителот во текот на целата постапка исклучува побарување од содружнички однос и се повикува на Договор склучен помеѓу физички лица а бара надомест на штета од правни лица, кои што не се страна на Договорот. Ова во прашање ја доведува и легитимацијата на тужителот, но и на тужените кои што со тужителот немаат воспоставено никаков облигационо правен однос, ниту пак никаков содружнички однос за да како содружник црпи право од наведениот Договор.

Впрочем, Договорот врз основа на кој тужителот го заснова своето побарување со пресуда на Апелационен суд Штип Гж.бр. 21/17 е поништен, односно со таа пресуда е утврдено дека тој Договор е ништовен и не произведува правно дејство. Од наведените причини, овој суд смета дека во случајот треба да се применат одредбите од Законот за облигацините односи во поглед на роковите за застареност, а не одредби од други Закони кои што регулираат содржнички однос.

Бидејќи тужените успеале во спорот согласно чл. 148 од ЗПП овој суд го задолжи тужителот да им ги надомести трошоците во постапката во вкупен износ од 167.836,00 денари од кои 5.983,00 денари за состав на одговор на тужба зголемен за 18% ДДВ, 5.983,00 денари за состав на поднесок од 22.11.2013 година, исто така со вклучен ДДВ, 5.983,00 денари за состав на поднесок од 04.02.2014 година, со вклучен ДДВ, 64.613,00 денари за застапување на 9 расправи со паушал часовнина по 1 започнат час и вклучен ДДВ од 18%, 7.200,00 денари за состав на жалба изјавена против пресудата која што со одлука на овој суд е укината, 1.296,00 денари пресметан ДДВ на овој износ и 76.778,00 денари такса за жалба. За разликата до бараните 218.167,00 денари на име трошоци барањето на тужените е одбиено, бидејќи не е во согласност со АТ и Законот за судски такси.

Имено, на тужителот за состав на жалба му следува износ од 8.496,00 денари, а не 9.126,00 денари за судска такса платил износ од 76.778,00 денари, а не 96.000,00 денари како што е наведено во трошковникот.

Исто така овој суд не му досуди на полномошникот на тужените трошоци за користење на сопствено возило бидејќи тие трошоци не се потребни за водење на постапката со оглед на тоа што изборот на полномошник го извршиле тужените па разликата од трошоците кои што би настанале до колку ги застапуваше полномошник од седиштето на судот до трошоците кои што се направени со ангажирање на полномошник кој што има седиште надвор од седиштето на судот, не треба да паднат на товар на другата страна.

Согласно чл. 160 од ЗПП, овој суд го задолжи тужителот на тужените на име дополнителни трошоци за жалба да им плати вкупно 85.274,00 денари, од кои 7.200,00 денари за состав на жалбата, 1.296,00 денари пресметан ДДВ, и 76.778,00 денари такса за жалба.

За разликата до бараните 106.769,00 денари на име трошоци за

ГЖ-179/19

жалба барањето на тужените е одбиено, бидејќи не е во согласност со АТ и Законот за судски такси.

Од погоре наведеното, а согласно на чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на пресудата.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД – ШТИП, 09.07.2019 година

Претседател на советот,
Наке Георгиев с.р.

